

Az európai szociális párbeszéd bizottságok aktuális tevékenysége

Az újjászervezett Könnyűipari Ágazati Párbeszéd Bizottság továbbra is azon dolgozik, hogy a magyar textil- és textilruházati ipar, a textiltisztító ipar, valamint a bőr- és cipőipar számára a lehető legkedvezőbb intézkedéseket vívja ki mind hazai, mind nemzetközi szinten. Az alábbiakban a KÁPB ezzel összefüggő, a közel-múltban nemzetközi fórumokon folytatott tevékenységéről számolunk be.

Tisztességes kereskedést!

A textil- és ruházati ágazat szociális partereinek 2010 áprilisában tartott EU szintű bizottsági ülésén mind a munkaadói, mind a munkavállalói oldal felvette az EU-n kívüli fő beszállítói országok számos olyan intézkedésének problémáját, hogy ezek egy része nem felel meg a tisztességes kereskedés kritériumainak. Ebből eredően szükségessé vált, hogy a munkabizottságok konkrétan megfogalmazzák a szakma álláspontját, amelyet a szociális partnerek képviselni fognak az EU Bizottság előtt.

A Kereskedelmi és Ipari Munkabizottság egyeztető megbeszélésén a következők fogalmazódtak meg:

A jelenlegi ún. Általános Preferencia Rendszer (General System of Preferences, GSP) eredeti formájában 2011 december végén lezárul, a jövőben várhatóan megújított formában, GSP Plus néven működik tovább. Addig is, amíg ezt be nem vezetik, előre láthatólag még 1-2 évig a régi rendszer marad életben. A GSP Plus-ban már Pakisztán is szerepel majd, ami problematikus helyzetet teremt az európai textilipar számára, mivel a pakisztáni textilipar a pamut alapanyagokban igen versenyképes és ez növelni fogja pl. az ágyneműk és a farmer ruházatok körében a konkurenciát. Csak egy példa: jelenleg az Európai Unió ágyneműanyag-importjában a pakisztáni termékek már mai is 30 %-ot képviselnek.

Az ülés résztvevőiben felmerült az a kérdés, hogy az EU Bizottság miért nem várja be az új rendszer életbelépését, miért ad már 2011. december 31-től GSP lehetőséget Pakisztánnak. A probléma továbbgyűrűzhet más országok tekintetében is, ezután pl. India is benyújthatja hasonló igényét. Banglades és Sri Lanka exportja már most is szabadon irányulhat az Európai Unióba.

Az EU Parlamentnél is szükséges a fellépés az ágazat érdekeinek védelme érdekében.

Az ülés résztvevői leszögezték: az ágazat technikai, szakmai kérdésekben erős, de szükséges, hogy politika-ilag is megerősödjék.

Származási szabályok

Kanada: továbbra is az egyszeri transzformáció híve de vonakodik a vámok eltörlésében.

Indiában prioritált export listát vezetnek be. Az Európai Unió a reciprocitás elvét kívánja megvalósítani, ezzel szemben India mindig „kevesebbet akar nyújtani”

(akár 5 %-kal), mint amilyen előnyöket ő élvez. Így például India 90 %-ban engedi be az exportot az Európai Unióból, ugyanakkor az Európai Unióba irányuló exportját 95 %-ban kívánja meghatározni.

Közép-Amerika (Honduras, Salvador stb.) kötöttáru exportja főleg az USA-ba irányul. Az Európai Unióban fő partnerük Spanyolország. Az Európai Unióba irányuló exportjukra kvótát kívánnak bevezetni, erre

teljes export kvótájuk 80 %-át igényelnék.

A fentiekre való tekintettel fontos látni és megfogalmazni, hogy a politikának a gazdaság érdekeit kell képviselnie, azaz nem a politikának kell irányítania a gazdaságot, hanem fordítva.

Az ülés résztvevői körében felmerült az a vélemény, hogy a Szabadkereskedelmi Megállapodás (FTA) tárgyalásokkal kapcsolatban a gazdasági szereplőknek az a benyomása, hogy a Dohai Kerekasztal (Doha Round Table) újrakezdődik. Az USA nem folytat tárgyalásokat az FTA-ról, viszont Európában ez a téma ismét a „levegőben van”.

Az Euratex fel kívánja vetni az ágazat jövőbeni kereskedelempolitikai stratégiáját. Ennek kiemelt elemei a következők lesznek: fenntarthatóság, beruházás és a nyersanyagokhoz való hozzáférés.

A szellemi termékek védelme

Az EU Bizottság Vállalkozási Igazgatósága és Piaci Főigazgatósága közreműködésével az IPEUROPAWARE projekt keretén belül 2010 elején kiadtak egy nemzetközi kézikönyvet a kis- és középvállalkozások számára a szellemi tulajdonjog védelme érdekében, valamint mindazon tevékenységek visszaszorítása érdekében, amelyek magukban foglalják a másolás és kalózkodás körét. A könyv 13 nyelven jelent meg és országokra lebontva, híven követi az országonkénti szellemi tulajdonjoggal kapcsolatos védelmet. Többek között a következő kérdésköröket mutatja be:

- a tisztességtelen versennyel szembeni védelem,
- szerzői jog és kapcsolódó jogok,
- iparjogvédelem,
- hasonló termékek – tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat,
- alkalmazandó jogszabályok,
- oltalom – oltalom időtartama,
- felmerülő költségek,
- vámhatósági intézkedések,
- bitorlások kezelésének alternatív módjai.

A kézikönyv a következő országok jellemzőit ismereti: Bulgária, Csehország, Egyesült Királyság, Franciaország, Görögország, India, Kína, Lengyelország, Litvánia, Magyarország, Németország, Olaszország, Oroszország, Portugália, Románia, Spanyolország, USA.

2010 folyamán a felsorolt országokban könyvbe-mutatásokat szerveznek az érdekképviselők és a kis- és középvállalkozások számára. Magyarországon Budapesten és Sopronban lesz e témakörben szeminárium.

Környezetvédelem

A környezetvédelmi munkabizottság ülésének főbb témakörrei a következők voltak:

- a textiliákra vonatkozó fenntarthatósági keretmunka,
- Integrált Szennyezés Megelőzés és Kontrol (IPPC),
- a biocid termékekre vonatkozó direktíva,
- a textiltermékek címkézésén az „ökológiai”, „zöld” és „organikus” fogalmak használata.

A textil- és ruházati ipari foglalkoztatás és oktatás/képzés obszervatóriumai

2008-ban ez a projekt a Francia Divat Intézet (IFM), mint külső szakértőgárda segítségével azt kívánta világosan és részleteiben feltárni, hogy az Európai Unióban ipari ill. földrajzi szinten milyen meglévő megfigyelő központok („obszervatóriumok”) működnek már, amelyeknek egyik alapvető feladata, hogy az oktatási és képzési igények piaci szükségleteit előre jelezzék illetve előre feltérképezzék.

Az Európai Unióban ilyen és hasonló céllal Belgiumban, az Egyesült Királyságban, Franciaországban, és Olaszországban működnek már obszervatóriumok

A feltárt „térképet” arra használták fel a projekt résztvevői, hogy alapul szolgáljon strukturált információcserére a szociális partnerek szakértői, a közhatóságok és az oktatásban/képzésben szerepet játszóik között, a célból, hogy a meglévő jó gyakorlatokat a textil- és ruházati ágazatokban – és más, a foglalkoztatás területét érintő iparágakban – hasznosíthassák. Erre lehetőség látszik a tudásanyag transzferabilitása miatt. A résztvevők javaslatokat tettek arra vonatkozólag, hogy a meglévő struktúrák pénzügyi és egyéb feltételeit optimalizálhassák, valamint hogy szinergiákat teremtsenek a szociális párbeszéd regionális, helyi és foglalkoztatáspolitikájának elősegítésére.

A legjobb gyakorlatokat bemutatták más európai uniós országokban is, különösképpen az új tagállamokban, hiszen ezen országok nagymértékben függnek a textil- és ruházati ágazatoktól.

Az ülés során maga a projekt egy másik pozitív megközelítést is tett, nevezetesen a már működő és előrehaladott struktúrák európai hálózatának megteremtését, amelyekből az adott harmadik fél tanulni tud, illetve le tudja vonni az alkalmazható következtetéseket. A kiépítésre kerülő hálózat terepet adna EU szinten rendszeres ülésekre (a tervezet szerint évente 2 alkalommal), az ágazat szereplői és szakértői részvételével. Országonként egy személy lenne felelőse ennek a munkának. A fő prioritási terület alapvetően a képzés, szakképzés. Az ülésekre az illető felelős személyeknek össze kell gyűjtenie és be kell mutatnia a jó gyakorlatok körét, így mindenki terjesztheti a szükséges információkat és az igényelt tapasztalatokat.

A hálózat fő célja, hogy a szakképzés területére be-ruházásokat segítsen elő, és – nem utolsósorban – hogy

javítsa a textil- és ruházati ágazatok jó hírnevét, image-ét. A hálózat adatbázisában az adatok jellege összehasonlíthatóságra fog épülni, különös tekintettel a munkakör osztályozására és a kvalifikációra.

A hálózat kiterjesztési területe a 27 EU-tagállam és Törökország. A kezdéshez előreláthatóan tervezik külső forrás (EU) lehetőségét (az első 2 évre).

A hálózat közép- és hosszútávon tervezi elősegíteni a munkát és a tárgyalásokat a Foglalkoztatásért és Kvalifikációért Felelős Textil- és Ruházati Ágazati Tanáccsal.

A projekt a párizsi, varsói szemináriumok során, majd a végső brüsszeli konferencia eredményeként eljutott arra a szintre, hogy megfogalmazásra kerüljön az Európai Hálózat létrehozása.

Az áprilisi ülésen a következő javaslatokat fogalmazták meg, amelyek a siker kulcstényezői lehetnek:

- a megfelelő „kormányzás” megerősítése: a sikeres hosszú távú együttműködés a világosan megfogalmazott szabályok, feladatok és felelősség megállapításán alapul;
- az adaptáció maximalizálása:
siker = minőségi tartalom +
ennek megosztása másokkal +
mérték
- ambíciók felállítása: egy közösség felépítése (kapcsolatok létrehozása és magalapozása) időt vesz igénybe;
- autentikusság igénye: a folyamatok átláthatósága és őszintesége, nyíltsága;
- nyelvi akadályok: a munkanyelv az angol, így ahol a szövegtartalom nem angolul szerepel, ott nehéz lesz az információkhoz való hozzáférés. Azok számára, akik nem vagy nem elég jól tudnak angolul, azok számára kevésbé lesz hatékonyan felhasználható a rendszer.

Származási szabályok

A „made in ...” származási megjelölés fontossága olyan hangsúlyos, hogy e tekintetben az ágazatnak aktívan kell hallatnia hangját. Olaszország időközben elfogadott már egy olyan belső szabályozást a „Made in Italy” megjelölésre vonatkozóan, amelyet ismertetni kell EU szerte.

A Paneuromed (az európai és mediterrán) térségben a jövőbeni származási szabályok belső munkálatai elkezdődtek. A jövőbeni munka alapja az Általános Preferencia Rendszer (GSP). Az ülés résztvevői óvatosságra hívták fel a figyelmet a GSP-ben rögzítendő származási szabályokkal kapcsolatban. Fontos tudni, hogy mi lesz érvényes a Paneuromed térség számára és milyen változtatásokra lesz szükség. Természetesen minden változásra vonatkozó javaslatot igen körültekintően kell megindokolni, mind gazdasági mind pedig technikai indokokkal alátámasztva.

LK